

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2017. gada 27. novembrī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Ineta Ziemele, tiesneši Artūrs Kučs un Daiga Rezevska,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 178/2017) un pieteikuma precizējumus,

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Izglītības likuma 50. panta 1. punktu, ciktāl tas liedz personai, kura tikusi sodīta par smagu vai sevišķi smagu noziegumu, tiesības strādāt par pedagogu (turpmāk – apstrīdētā norma), par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 106. pantam.

2. Izglītības likuma 50. panta 1. punkts noteic, ka par pedagogu nedrīkst strādāt persona, kas sodīta par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu (neatkarīgi no

sodāmības dzēšanas vai noņemšanas), izņemot gadījumu, kad pēc sodāmības dzēšanas vai noņemšanas Ministru kabineta noteikta institūcija, izvērtējusi, vai tas nekaitē izglītojamo interesēm, ir atļāvusi strādāt par pedagogu personai, kas bijusi sodīta par tīšu kriminālpārkāpumu vai mazāk smagu noziegumu. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā tiek izvērtēts, vai atļauja šādai personai strādāt par pedagogu nekaitēs izglītojamo interesēm.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem materiāliem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja tikusi sodīta par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu. Pieteikuma iesniedzēja vērsās Izglītības kvalitātes valsts dienestā, lai saņemtu atļauju pedagoga

darba turpināšanai. Savukārt Izglītības kvalitātes valsts dienests konstatēja, ka saskaņā ar apstrīdēto normu, Pieteikuma iesniedzējai nav tiesību strādāt par pedagogu, jo viņas izdarītais noziedzīgais nodarījums esot atzīstams par smagu. Tā kā atļauja pedagoga darba turpināšanai netika izsniegta, darba tiesiskās attiecības ar Pieteikuma iesniedzēju tika izbeigtas.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētajā normā noteiktais ierobežojums liedz viņai strādāt izvēlētajā profesijā atbilstoši iegūtajai kvalifikācijai, turklāt šāds ierobežojums noteikts uz mūžu. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir norādījusi uz savu Satversmes 106. pantā noteikto pamattiesību iespējamo aizskārumu.

Tādējādi Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 4. punktu Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu. Lai izvērtētu, vai pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu, jānoskaidro, vai: 1) prasījums formāli ir izspriests; 2) prasījums ir mainījies pēc būtības; 3) pastāv būtiski jauni apstākļi, kuru dēļ prasījumu nevarētu uzskatīt par jau izspriestu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2016. gada 29. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2015-19-01 10.1.–10.5. punktu*).

Satversmes tiesa 2017. gada 24. novembrī pieņēma spriedumu lietā Nr. 2017-07-01 „Par Izglītības likuma 50. panta 1. punkta, ciktāl tas liedz personai, kura tikusi sodīta par smagu vai sevišķi smagu noziegumu, tiesības strādāt par pedagogu, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 106. pantam” (turpmāk – lieta Nr. 2017-07-01). Šajā spriedumā Satversmes tiesa secināja, ka likumdevējs, nosakot absolūtu aizliegumu, nav noskaidrojis, vai nepastāv alternatīvi līdzekļi, kā arī nav izvērtējis un pamatojis to, ka sodāmības gadījumā par tīša smaga vai sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu nosakāms absolūts aizliegums strādāt par pedagogu (*sk. Satversmes tiesas 24. novembra sprieduma lietā Nr. 2017-07-01*

19.4. punktu). Tāpēc minētajā spriedumā Satversmes tiesa atzina Izglītības likuma 50. panta 1. punktu, ciktāl tas nosaka absolūtu aizliegumu personai, kura tikusi sodīta par tīšu smagu vai sevišķi smagu noziegumu, strādāt par pedagogu, par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 106. pantam un spēkā neesošu no 2018. gada 1. jūnija.

Pieteikuma iesniedzējas prasījumu par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 106. pantam tiesa pēc būtības jau izvērtēja spriedumā lietā Nr. 2017-07-01. Pieteikumā nav norādīti tādi apstākļi, kas pamatotu, ka Satversmes tiesai būtu no jauna jāvērtē apstrīdētās normas atbilstība Satversmes 106. pantam.

Līdz ar to arī prasījums izvērtēt Izglītības likuma 50. panta 1. punkta, ciktāl tas liedz personai, kura tikusi sodīta par tīšu smagu vai sevišķi smagu noziegumu, tiesības strādāt par pedagogu, atbilstību Satversmes 106. pantam ir jau izspriests.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 4. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 178/2017).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētāja

I. Ziemele